

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIETATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	0'05 cèn. pta.
A domicili. Es trimestre.....	0'55 »
Un any.....	2'50 »
Per dotzenes.....	0'45 »
Núm. a través des 2.º tom.....	0'06 »
Id. id. des 1.º tom.....	0'07 »

SONARÀ CADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
SI TÉ VENT Á SA FLAUTA.

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 11.

Fóra Palma. Dins Mallorca.	3 mesos.....	0'85
	1 any.....	3'25
Dins España ..	3 mesos.....	1'00
	1 any.....	3'50
A Ultramar y s' Estrangè.	3 mesos.....	1'00
	1 any.....	5'50

SON SERVERA.

Anant desde Palma à Artá, passat Manacor, se tròba un pòble que s'anomena Sant Llorèns d'es Cardaxar, y allà se pòt dí qu'acaba part de s'animació que mos ha acompanyat tot es camí, amb cases y terres conrades; perque desde Sant Llorèns fins à Artá se tròban moltes garrigues y pinás, y pòques cases ferm; tengnentsè qu'atravessa una petita cordillera que fa d'aquell remòt país un bossí de terra que no pareix ja de Mallorca.

A là dreta d'aquesta cordillera ó sia à sa part d'es Xalòch s'hi òbri un vall qu'esta plè de vegetació desde sa mateixa muntanya fins à la mar, y que té un atractiu inesperat p'es viatgè. A un punt molt pintoresch d'aquest vall hey creix una població notable, encara que tenga una iglesia de pòca cabuda y més pòca altura, amb un campaná xalo y sense punta, y estiga despujada de moltes gales qu'ostentan altres poblacions. No per axò, emperò, deixa aquesta vila de tení cases regulás y carrés drets encara qu'estrets, ni deixa de tení tampoch un cel alegre y una campina deliciosa, y ses figures sèques y ses ensaymades millós de Mallorca. Es nòm d'aquesta població es *Son Servera* y sa séua modèrna història mereix essè coneguda de tothom.

Als principis d'es sigle XVII aquesta vila no ecistia encara. Lo que ecistia en aquest punt era una possessió d'es mateix nòm, pròpia d'En Xerafi Nebot, el qual en son testament de fetxa de 20 Octubre de 1618 la va fé tròssos per dividirla entre els séus infants, comensant aquests à ferhí algunes cases aisla-des. Coranta anys després se va establí una possessió veynada auomenada Son Fragari, y ja comensaren ses cases à espessirsè una mica à mòdo de llogaret, lo qual fonch causa de que s'hi construhís un oratòri ahont anava à dirhí missa els diumenges y fèstes un cape-llá, al principis des sigle XVIII. Devés l'any 1740 constava de 190 vecins, amb

unes 613 persones de comunió y 95 ha-bitants de ses possessions de per allà pròp.

L'any 1741 hey va posá Vicari, amb font de baptisme y sagrats òlis, el Bisbe Don Benet Pañelles y Escardó; fentsè es primé baptisme el día 1.º d'Octubre en sa persona de Juan Bautista Ser-vera.

Aquesta Vicaria quedá dependent de sa Rectoria d'Artá, que no deixa de tení sa séua història particulá; perque antigament à n'es punt anomenat «Lo Monastir de Bellpuig,» hey estavan els frares premostratenses, y aquests eran els rectós de la vila d'Artá.

Còm hey desembarcavan tants de mò-ros per aquesta part de Mallorca, aquests frares varen baratá els bens que tenían à Artá amb altres del Reyne de València pròpis d'es marquès de Bellpuig; y fèt es barat, dit marquès va essè es Rectó d'Artá, però còm no estava ordenat ni deya missa, hey posava allà un Vicari perpètuu que cuydava d'aquella parrò-quia numerosa.

Essent, ydò, Rectó d'Artá, es mar-quès de Bellpuig, y per consegüent de Son Servera, llogaret d'Artá, l'any 1755, Don Llorèns Despuig y Cotoner va declará iglesia s'oratòri de Son Ser-vera, posanthí Reserva y tot es demés servici qu'hey mancava. Axò succehí en 14 Juny de dit any, y en 28 Setem-bre d'es mateix, se va posá el Santíssim Sagrament demunt l'altar majó, fentsè una processó solemníssima acompanyada de sa música de Felanitx que l'hey fèren aná apòsta.

L'any 1820, abans de sa peste que va sufrí, teniaja 1,800 animes y després de sa peste quedá reduhida à 760 per ha-vernè mórtes 1,040 amb aquella cala-mitat.

Contan qu'un pastó va veure qu'un barco que passava enviava una llanxa à terra amb dos homos; qu'aquests fèren un clòt à s'arena y hey abocaren un mòrt que duyan dins un capòt gruxat. deixant allà es capòt y tornantsè tot-duna à sa barca que s'alluñá depressa.

Aquell pastó va aná à cercá aquell capòt, el trobá de lo milló per gordarsè

s' hivèrn de sa serena y el s'en dugué à ca-séua.

L'ondemá día 7 de Maitx de 1820, aquell pastó va essè es primé mòrt de sa peste de *bubó* que coimeusa à creixe y à estendrersè per la vila; y gracies que à forsa de bòn cordons sanitaris pogue-ren lográ que no sortís d'aquell racó de Mallorca.

Ses autoritats se portaren molt bé; Don Pere Vallejo Bisbe de Mallorca, se oferí amb fetxa de 31 de Maitx, à aten-dre per son conta à s'alimentació de tots els malalts, viudes, orfans y demés pòbres; y va cumpli d'una manera glo-riosíssima aquest oferiment.

Els frares carmelites Fray Antòni Ferrá y Fray Juan Planes, demanaren en 10 de Juny s'aná à ausilia aquells pòbres y desamparats apeslats, assistint als malalts y donant sepultura als di-funts; y tots dos foren víctimes de sa séua ardent caritat y abnegació.

D'es convent d'Artá hey anaren 9 frares, 5 de missa y 4 llechs; y n'hi moriren alguns. Es primé qu'hey aná fonch en 26 de Maitx de dit any 1820; els altres 5, en 2 Juny; y altres en 17 Juny.

S'en tornaren alguns à Artá à mitjan Agost y els que quedaren vius hey esti-gueren fins día 23 de Decembre.

Hey varen ana presidaris à fé d'en-terradós; y un d'ells anomenat Tòni Oliva, quant curava un *bubó* à una re-cen-acomèsa de sa peste, encara que dugués un Sant-Cristo en sa mà, va abusá deshonestament d'aquella pòbre atlòta, à les 5 d'es decapvespre d'es 25 de Juny; y no faltá qui acudís als crits qu'ella donava, y que pogués presència es fèt.

Don Tomás Verí, Brigadié Comandant general d'es cordó, li formá sumaria; y aquell criminal fonch passat per les ar-mes à les 5 des capvespre d'es día 27, dins es tancat de ca s'Hereu, devòra una olivera.

Dos anys després aquesta olivera morí y es pòble deya qu'era per havè estat regada amb sanch humana, però torná à trèure rebrots després.

Els perjudicis ocasionats à dita vila

per sa pèste amb inòbles y gastos d'espurgo, pujaren à 145.073 lliures 16 sòus y 4 dinés.

Hem dit qu'es primé mòrt fonch es 7 de Maitx. El 15 ja'n moriren 10 amb un vespre.

Dins es Juny hey va havè dia de 61 mòrts; y dia 7 d'Agost va morí es derré anomenat Pere Massanetes (a) s'Hereu. De manera que durà tres mesos redons.

Es cordó sanitari no va essè llevat fins dia 1.er de Febré de l'añy siguent 1821, y en commemoració d'aquest fèt es pòble prometé fé festa solemne cada añy en semblant dia, amb obligació d'ohí missa y no fé feyna.

Hey acodiren metges de Ciutat y el Doctó Pascual hey quedà mòrt.

Arribaren els pares à enterrà els séus infants; y com els cementèris estavan ja plens, los donavan sepultura dins es mateix camp ahont tenían sa barraca.

La vila va viure acampada fins à s'Octubre, dins Na Llambies.

Encara son coneixedós els llochs ahont estavan ses barraques, perque hey naixqueren pins à n'els puestos qu'ocupavan aquelles.

L'añy 1822, se contà sa població que tenia la vila y foren 1.118 persones, ó sia 779 dins es pòble y 339 dins ses possessions.

L'añy 1834 se tornaren contà els habitants y resultaren es sigüents:

Famílies 368, axò es:

Homos casats 315; capellans 2; fadrins 515; viudos 27. Total 860.

Dònes casades 316; viudes 59; fadrines 410. Total 785.

Població total, 1,645 ánimes.

Els añs sucessius foren els sigüents:

Añy 1835, 1,683 ánimes.

» 1836,	1,752	»
» 1837,	1,865	»
» 1839,	1,874	»
» 1840,	1,905	»
» 1841,	1,924	»
» 1842,	1,968	»
» 1843,	2,022	»
» 1844,	2,078	»
» 1845,	2,114	»
» 1846,	2,107	»
» 1847,	2,057	»
» 1848,	1,967	»
» 1849,	2,023	»
» 1850,	2,053	»
» 1851,	2,032	»
» 1852,	2,079	»
» 1853,	2,079	»
» 1854,	2,083	»
» 1855,	2,091	»
» 1856,	2,106	»
» 1857,	2,118	»
» 1858,	2,186	»

Desde 1813 fins à 1814 tengué Ajuntament.

D'es Mars de 1820 à s'Octubre de 1823 en torna tení.

En 20 Jané 1837, en torná tení; y encara hey dura.

Es datos oficials més recents li do-

nan uns 2,500 habitants, amb un terme de 5,762 cuarterades, y una producció de 97,774 pessetes.

PEP D'AUBEÑA.

EL PESCADOR.

Vòra la mar quieta,
Al despuntar un jorn,
Axí se lamentava
Un pòbre pescador:

«Donzellea que cantas
Alegres les cançons
Escolta la veu triste
De ton faèl aymador.

¿Còm podré amb me rudesia
Dirte còses d'amor?
¿Còm podré jò esplicarte
Qu'ets ma vida; el meu tot?

Si fos parlar de xèrxes,
De rays ó palangrons,
De volantins ó fluixes
De rèms ó del timó;

Si amenassan tempesta
Els nègres horissonts;
Si el vent es tramuntana,
Grech, mestral ó mitjorn;

Si de la marejada
Van remoguts els fons;
O si va de bonañça
Per agafar bons llops!

Parlarté d'ams y d'esca,
Contarte si el méu bot
L'he avarat à la platja
Per calafatarló!

Jò tot t'ho explicaria
Sense ningun temor;
Mes ¡ay! ma garrideta,
Mon còr per tú se romp..

Puis còm te veïtx tan bella
Sent abraçar mon front,
Y no puch esplicarte
Lo fòrt del méu amor!

Y tú me fas desprècis!
No escoltes mas rahons!
¿Perque donzella ingrata
Te rius del méu dolor?..

Tal vòlta arribi un dia
Que pensarás milló!
Mes ja les méues queixes
No sentirás mes, no!!

Llavòrs, aymada mia,
Per mi haurá acabat tot...!!
May més tornarás veure
Barca...!! ni pescador!!!

UNA SEUVATGINA.

¡A TARRAGONA QU'HEY FA BON SOL!

Aquest ditxo populá molt usat en es sigle passat, y cònserval encara avuy en dia, es còm si diguessem: «¡vès à pas-setja! ¡Deixèm en pau!»

Es séu orígen històrich, (segons uns apuntes anònims del sigle XVII, que trobarem entre ses porgueres d'un bibliógrafa), va neixe quant se sostenia amb inmens trabay l'Hospital General de Mallorca, amb ses rentes pròpies y ses alimòynes eventuals, més una petita cantitat qu'els Jurats feyan pagà à n'els vecins per mèdi de repartiments dits *tallas*.

Còm à n'aquell temps no ecstistia Hospital Militar els soldats malalts de sa guarnició los duyan à n'es Civil, cuyo gasto adelantava el comú per recobrarlo del Real Patrimòni.

Més còm aquest trobas sempre escuses per no pagà, y sa mateixa autoritat Real contradigués à ses séues pròpies ordres anteriors, y denegàs molt sovint ses justes reclamacions de dits crèdits, y posas amb axò amb apuros dit establiment de Beneficència, amb perjudici d'els frys del país; va pensà que devia prendre una resolució extrema, majorment desde que nota que ses autoritats militars de s'eczèrcit de Cataluña, extralimitantse de ses séues atribucions enviavan cada instant partides de soldats malalts perque los curassen en dit hospital.

El 13 de Mars de l'añy 1638, havent arribat de Tarragona à dit fi, una d'aquestes partides de soldats malalts que perteneixian a n'es retgiment d'*Oguendo*, es Virrey de Mallorca los envia enseguida à dit Hospital, però els dependents de s'establiment que tení n'ordre de no rebrerlos, los negaren s'entrada y los deixaren plantats en mitx des carré.

Avisat el Virrey va passa als Jurats amenassants oficis; aquests contestaren que no ho entenian y qu'es feya indispensable acaba d'una vegada tals abusos, y que à n'es séu entendre era es mèdi més eficas, torná aquella gent à n'es punt d'allà ahont venia.

Amb axò y entre *dimes y diretes*, passaren hòres y més hòres sense prendre resolució; més à la fi, compadescuts els empleats subaltèrns d'aquells infelisses, los fèren entra dins s'edifici, apesà de ses ordres terminants d'els séus superiors que manavan no rebrerlos per cap estil.

Naturalment, durant aquest llarch intervalo, els infelisses malalts varen havè d'esta à s'intemperie mitx despuysats tremolant de fret, y còm per major desgracia, el Cèl s'enngulàs y mogué vent, se queixavan amargament d'es séu estat y havent esclamat alguns d'ells que «*hasta y tot es Sol de Mallorca los negava sa calentó*» los contestà

un d'els curiosos que los miravan: ydò, *tornauvosné à Tarragona qu'hey fa bòn sòl.*

Duyt aquest assumto més envant al Gran y General Consey, se va acorda definitivament l'any 1641, que no s'admetessen en avant à l'Hospital General, soldats que no fossen del Reyne de Mallorca.

S'ús ha fèt varià es significat d'aquest ditxo, però nòltros creym qu'es sèu vertadè orígen es el que vos acab de contà.

PIF.

UNA MARE.

A E.... O....

Amb lo còr de tristor prës
Una mare contemplava
Un miñó que badayava
Ajagudet dins un brës.

Trenta mesos sòls tenia
Aquell miñonet hermós,
Quant Deu per sí ja 'l volia
Perque li cantàs loors.

Per una etèrna memòria
La séua mare l'abassa:
Y vat-aquí que se passa
D'aquesta vida à la glòria.

La mare está desmayada
Tant gran es el sèu dolor
Tant fòrta la fatigada
Que li fa pegar l'amor.

Després de tornar en sí
Mirà aquell trist cosset;
Era el d'aquell miñonet
Més blanc que el liri ó el jasmí.

Al mateix temps se sentia
Un armoniós sarau
Y una veu que repetia
«A mà-mare consolau.»

A. O.

XEREMIADES.

Hem rebut es *Boletín de la Academia de la Juventud Católica de Palma de Mallorca*, y enterats de lo que dú, esperám que será una publicació notabilíssima que recomanám à tots els nòstros lectors que desitjan ensabori òbres literaries bones y de bòn fi.

* *

Pareix que diumenge passat dos subjèctes que deuen tení més d'animals sauvatges que d'hòmos, varen pegá garrotades ó gatlades à un hourat boté anomenat Don Jusep Martínez, quant se retirava à ca-séua à s'Arraval de Santa Catalina, sense essè provocats.

Segons diuen, se sab qui son; y quant era d'espera que se los aplicas sa llei, pareix que n'han sortit amb un pòch d'aygo beneyta, pagant sis duros de multa, no sabem si cadascun ó entre tots dos.

Ara preguntám nòltros: ¿Quantes bastonades pegaren ó quantes gatlades? Desitjam sebrerhó per treure es conta de lo que val avuy día, à prèu corrent de plassa, una garrotada ó una gatlada; perque aquesta interessant cotisació lo la dú es Bolletí.

* *

Segons hem sentit á dí, el viatge d'es vapor *Palma* cap à Soller, per veure sa funció d'els móros, va anà molt bé. La mar, diuen, qu'estava còm òli; y contan també qu'els passatgés passaren molts una recció de fam.

¡Amigo! Ell no les podèm tení totes plènes.

* *

—Bernat, ¿y perque no anares à Soller amb so vapor *Palma*?

—¡Hòmo: ell no 'm convidaren!

—En paga tres pessetes...¿ò hey volies ana de gorra?

—De gorra nó: jò hauria duy capell.

* *

Per dins ses carreteres ja no s'hi pòt anà sense esta esposats a cada instant à tení una desgracia. Els carros caminan sense ningú que los guihi, perqu'els carreters ó dòrmen dins els carros còm a rebasses ó aplegats darrera tots els carros que van de conserva fuman xarran y flastoman. Moltes vegades succeheix que perque es mul vaja amb més comoditat li llevant ses gornicions des cap y axí va més à llòure. Valga qu'els muls mallorquins son una casta d'animals que ténen més coneixement qu'els carretés que los mènén, que sinó cada dia hey hauria mes desgracies que no hey há.

A MARIA SANTÍSSIMA

DURANT EL MES DE MAITX.

Amb gran gòig de molt pura alegrí
En el Maix en que brotan les flòrs,
Paguèm tots un tribut à Maria
Qu'es la Reyna de los nòstros còrs.

Ella Vèrge Puríssima, bella
Més que 'l sòl amb lo sèu resplandor;
Es la Ròsa y hermosa ponsella
D'hont brotá el Fill de Deu Salvador.

Es la Mare y més Pura Doncella
Escullida per Deu Creador;
Entre totes la gran mar vella
Que mos dá à tot un Deu Redentor.

Alabèm, puis, rendits les grandeses
De Maria per ditxa tan gran;
Y ses nòstres virtuts amb fineses
Compensades per ella serán.

Amb guirnalles de ròses, clavells,
Lo sèu front coronèm amb amor;
Desitjam mos alcans el favor
D'acceptar nòstros pòbres ramells.
Son desitx son les flòrs belles, maques,
Que li indican pureza y candor;
Però nòltros, criatures molt flagues,
Amb espines causám son dolor.
Desd'avuy jòh, Maria! amb gran zèl
Eus darèm belles flòrs de virtut
Perque en vida de gracia y salut
Meresquèm conseguir ses del Cèl.

P. G. F.

COVERBOS.

Hey havia un pagès que després de havè estat casat més de vint àns sense tení atllòts, à la fi en ses veyeses en tengué un; y còm poreu pensá, ademés de essè un aviciat de *co còu*, (heretat des pubils) era més torpe qu'una carabassa vinera.

Aquest atllòt anava à escòla qualche día si queya bé; y un día qu'es mèstre havia explicat lo qu'era sa poesia, se posà à u'es cap que volia essè poeta. Els séus pares heu digueren à n'es mèstre y aquest los contestà:

—Esta molt bé; ydò, lo qu'heu de fé, es cercarli un mèstre de Retòrica; y tal vegada si té sentiment... qui sap..... sortira... qualche còsa.

Aquí respongué son pare amb sa mateixa agudesa que *Sancho-Panza*:

—Lo qu'es sentiment, no u'hi falta; y en tant es axí, que cada dia dematt enseguida que sent s'ase que brama; s'axeca à estodià.

—Sí, (respongué sa mare,) ¡si tot ho tenia tant bõ còm ses oreyes!.....

—Bé, (digué es mèstre) ja anirà bé, si Deu ho vol.

* *

Un estudiant molt etxarovit el convidaren à fé una cassada, y quant fouch à sa garriga li digueren es séus companys que no parlás perqu' es conís no fogissen, y totd'una qu'ell va veure es conís amollá amb un crit aquest llatinasso:

—*Ecce cuniculi multi.*

Y quant va veure qu' es conís fogían, digué:

—¡May hauria cregut jò qu' es conís sabessen es llatí.

* *

Un vey deya que tres còses tenia més que quant era jove. Veure més, porè més y maná més, y deya:

—Veitx més perque si parl amb un homo en veitx dos y primé un. Puch més, perque quant devall de s'ase, m'en duch es bast; y man més perque si mán una còsa deù vegades no la fan una.

* *

CORRESPONDENCIA.

Pòble de..... 1 de Maïtix 1884.

Señó Directó de L' IGNORANCIA:

MOLT SEÑOR MEU: Amb motiu d' essè avuy es *cumple-meses* de s' institució d' una nòva societat que compòsta des corresponents germans, dirigida per un sabi de *gruix de rey*, que fa de President, y montada amb tots es *bemols* y *sostenidos* necessaris, se formà dia 1.er d' Abril d' aquest any, m' ha paregut convenient ferli una petita ressenya per si vòl que s' en enterin els ignorants lectors des seu humoristich setmanari.

Es President, hòmo entès no sòls en la matèria sinó en la forma, (perque 'n fa), es un hòmo de bé à carta cabal. Males llengus diuen qu' es un pòch tocat d' allò qu' es diu supèrbia, però jò no 'u crech; axò sí, pretèn de sèbre més que ses persones de carrera, y, (entre nòltros), no sab confegí; es un hòmo alt, ben format, guapo à més no porè; dú una barba més gròssa que sa de s' ermità Pau, ben conrada y goretada y més negre que sa boca d' un llop, sòls té sa desgracia de faltarlí un uy, y tení una cama tayada tay de rèl, es tan amant del germá prohiisme qu' una vegada es temé que ses rates li menjavan es pa de demunt es raül y el posà en tèrra per estalviarlos sa feyna de pujarhí; amb una paraula, es s' hòmo més condret que poren imaginá.

Sa persona que fa es segon papé (còm diríam si se tractàs d' una comèdia) es un *¿que* diré? un sabi de cap à pèus, un hòmo *medium*, còm l' anomenan ells mateixos, y *medium* 'par que vulga dí mitx... ¡beneyt!... figurauvós, ara, que tal serà éll que no arriba à sensè.

Els demés sòcis son també persones instruhidíssimes, bastà dirli que tots son condeixebles d' els tamborés de La Sala.

Es fí de sa societat es encendre es llum à s' humanitat, porque segons ells, diuen: «tots estám à les fosques,» y enterarmós de lo que passa d' allà sa tomba; amb una paraula conversá amb sos esperits.

Fa un parey de diumenges que vaitx assistí à sa primera reunió; si vòl tení una idèa des local, figuré un quartet petit endolat de cap à pèus, en mitx hey ha una tauleta redona amb un tapete de *merin* que li arriba fins en tèrra, un tinté, dues plomes, un codornillo de papé blanch y un libre titulat *Llamp Kampdell*, compònen tot lo qu' hey ha demunt sa taula. Si alsau es cap veureu un carabassòt gròs ferm, penjat à sa traginada amb un vansís de carritx teñit amb fum d' estampa amb tres candelas verdes clavades que serveix de salomó, sis cadires endolades també, acaban de formá es moblari d' aquell llòch. ¡Ah! no pensava à dirli que demunt sa tauleta hey ha un bras dins una mà-nega y à n' es cap hey vaitx veure una ma regulá, ben negre, sense moviment, de fust. Tòcan les nòu, y els germans, que ja n' havíam fumut un à s' ante-sala, posant cara de sentenciats, entrám à dins es *salon*; es President que va devant s' atura devèra sa taula, mentres nòltros mos colocavam à n' els puestos respectius. Llavé es President digné amb veu fosca: «*hermanos, oremos!*» y tots quedarem ajonoyats y amb sos morros en tèrra; jò, còm no les tenia totes segures quant vaitx veure tant d' aparato, vaitx fé propòsit d' està alèrta, y mentres tots resavan amb veu ronca, vaitx alsá es cap, y, ¡que veitx! es President conversava amb un de devall sa taula; heu vaitx mirá bé, y efectivament per una retxillereta que tenia es tapete, vaitx veure un hòmo amb tal postura que sense passá nena treya es bras per un forat, y axò era

es bras de fusta. Jò, fent es desentès, torn acalá es cap, y pòch després es President, axecantsè, prengué assiento devèra sa taula y nòltros mos asseguerem à n' es nòstro llòch sense fé cumpliments; obrí es *Llamp Kampdell* y es posà à lletgí. ¡Vaja un llibre! ¡ja en diu de còses! allà veurí esplicá assuntos que quant y més no s' ha pensat may que ecistissen, allà veurí còm dos y dos son quatre, que descendim des monayòts y que 'n morirmós tornání cans, ò moixos, ò grandòts, ò altre còsa pitjó.

Acabada sa lectura apagaren dos ciris, (no sé si per cerimònia ò per estalviá sa cèra); y un germá pronunciá un elocuentíssim discurs mitx en mallorquí y mitx en castellá, entre altres còses recòrt que va dí:

—*La mia ánima por ventura va ser la de un perro; la del digno Presidente ¿qui sab si el siglo pesado era la d' un escarabato?*

Jò, señó Directó, per parlá en plata, no heu vaitx creure, però axí mateix, quant acabá es discurs vaitx fé mansbelletes y vaitx pegá potades en tèrra còm els altres.

Es President soná una campaneta de test que duya dins sa butxaca, y se restablí es silenci.

Passarem després à s' evocació d' els esperits, es *medium* fé s' uyastre dues vegades y pegá tres tumbalèscles, quedant assegut de cul plá en tèrra, es pegá sèt ò vuyt tòchs p' es cap amb so puñy estret, cridá s' esperit d' En Pere Teléca, el qual no se fé esperá gayre, segons digué es *medium*, que per mí el vèya tant còm jò, y li preguntá:

—¿Que fa ara la Reyna d' Inglatèrra?

Sa ma qu' hey havia demunt sa taula escrigué: «dona paya à s' ase» apenas hagué acabat de lletgí sa respòsta quant li torná preguntá:

—S' ánima d' En Pintat ¿quin còs ocupava l' any ú?

Y sa mà va escriure «es d' un calápot.»

Axí hauríam seguit si s' únich ciri qu' hey havia encès no hagués acabat de fé claró, ò milló diré, si no l' haguessen apagat; quedrem à les fosques y comensám à sentí un renòu de cadenes que feya faretat, y à veure sortí fòch y més fòch de devall sa taula; jò qu' havia descubèrt sa manganeta no 'm vaitx alterá cap mica, però no hey faltaren alguns desmay y acubós de cò.

Quant aquell bòn hòmo estigué causat de fé renòu y encendre reyna, comensá à cridá y fé espants; es *medium* li demaná en ròm de Deu qui era, y éll amb veu molt triste respongué:

—Un condemnat que no pòt aná al Cèl fins que sia mòrt es primé animal que veurèu.

Es *medium* en nòm de sa societat li doná paraula de que 'l mataríam, y de còp y boley vatmostaquí altra vòlta à les clares, nn *sócio* havia encès un misto. Encengueren un ciri y jòh, desdixat! es primé animal que vèrem fonch una pussa que botá demunt un papé, de mòdo que tots la poguerem veure, apenas tocá quant d' un salt s' aficá dins sa barba ròtja d' un germá qu' anava à agafarlé, y allà foren ses bònes, estirades d' un vent, sempentas de s' altra, crits, tots volían agafá sa pussa y ningú la trobava. Es President per evitá barullo, amb tò mages-tuós digué:

—Tròp que lo milló serà untá sa barba de *petróleo* y pegarlí fòch.

Axí heu fèrem, però s' animalet apenes sentí sa frescò des *petróleo*, quant saltá demunt es nàs des President còm à punt més vistable, y d' allà prengué es vòl cap à un llòch que no poguerem trobá.

En vista des mal resultat de ses nòstres espi-golades heu deixarem aná, mos retirarem cul batut y cara alegre, y se levató la *sesion*.

En tení espay li contaré ses altres.

UN GERMÁ.

PORROS-FUTES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—Mestre: sa mestressa té tres nins.

SEMBLANSES.—1. En qu' está demunt s' esquena.

2. En qu' hey diuen misses sa-

grades.

3. En que té ales.

4. En qu' en corren pòques.

TRIANGUL.—Massó-Masó-Mas-Ma-M.

XARADA.—Co-co.

PREGUNTA.—El qui se cén à si matelx.

CAVILACIÓ.—Taverner.

FUGA.—Abans de riurerté des colx, mira

si camines dret.

ENDEVINAYA.—Una campana gròssa

GEROGLIFICH.

,,, + aaa D^{nt} ccc \$

ECSEME.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s' assembla una pussa à una guya?

2. ¿Y una pussa à un mestre d' axa?

3. ¿Y una pussa à un nio petit?

4. ¿Y una pussa à sa Mòda?

TRIANGUL DE PARAULES.

• • • • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •

Omplí aquests pichs amb lletres que lletgides diagonalment y de través, digan: sa 1.ª retxa, un llinatze; sa 2.ª, lo que se pòsa à n' els escrits; sa 3.ª, es nòm d' un signe aritmètic; sa 4.ª, lo que ténen ses figueres; y sa 5.ª, una lletra.

ECSEME.

XARADA

Sa primera es animal
Qu' es de molta utilitat
Sa segona es una òla
De s' escala musical;
Y es tot es una còsa
Que d' un llòch à s' altre vá.

PREGUNTA.

¿Quina es sa covardia més gran del mon?

MESTRE GRINOS.

CAVILACIÓ.

RABÍ

Compòndre amb aquestes lletres un llinatze.

ELL.

FUGA DE VOCALS.

M' n v. tx n. . c. rc. . rb. ss. s
. mb . n. d. C. v. ;
Q. . s. p. s. . mb b. st. .
N. ' n p. t. h. v. s. n. c. ss. s

ENDEVINAYA.

Tench es capet del tot buid
Y maneta aficadissa
Y un cosset hermós y dret
Y son de dònnes amiga.

(Ses solucions dissapte qui cè si som vius.)

17 MAITX DE 1884

Estampa d' En Pere J. Gelabert.